پرخه په ترخه

د شعر مجموعه

سعدالدین شپون

۱۳۶۹

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرخه په ترخه

«د شعر مجموعه»

سعدالدّین شپون

۱۳۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وفا مشر:

پروفیسر عبدالرسول امین

دکتاب نوم : پرخه په ترخه

شاعر : سعدالدین شپون

خپرونکی: دآزاد افغانستان دلیکوالو ټولنه (وفا)

دچاپ کال: ۱۳٦۹ ش (عقرب) ۱۹۹۰ع (نوامبر)

دچاپ ځای:

خطاط : نورالدین هنریار

تیراژ : زر ټوکه

ګڼه : ۵۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

ډاکټر محب الله نکته ته چې مې يې

يې زه او "خالص" نيمه خوا کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره	عنوان	مخ
١ -	سریزه	٥
٢ -	لوبه	٩
٣ -	زه د شپې له تیاریکۍ سره...	١٠
٤ -	د افغانانو غږ روسانو ته	١٣
٥ -	د هجرت لومړۍ هفته	١٦
٦ -	د زمانې پېر	٢٠
٧ -	جنګ او ننګ	٢٢
٨ -	در قدمه هېروئ	٢٤
٩ -	د پېړۍ چیلنج	٢٨
١٠ -	د هجرت شپږم کال	٣٠
١١ -	ماشومتوب	٣٢
١٢ -	شیطان	٣٥
١٣ -	د وطن له وریځو سره خواله	٣٨
١٤ -	د روسي عسکرو د تلو ورځ	٤٣
١٥ -	د مجاهد بې وفا یار	٤٥
١٦ -	د کوکچې د سیند پر غاړه	٤٨
١٧ -	ګاونډي ته	٥١
١٨ -	د خوشحال په لاره	٥٤
١٩ -	د پنجرې پرانګ	٥٨
٢٠ -	سیند ته	٦٠

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	عنوان	مخ
۲۱-	د ناهید د شهادت په کالیزه	٦۲
۲۲-	د احمد شاه بابا په یاد	٦٤
۲۳-	د آزادۍ تلوسه	٦٦
۲٤-	خپلې ژبې ته	٦۸
۲۵-	ویر	۷۰
۲٦-	د یېږې د ستنېدو . .	۷۳
۲۷-	وښیه	۷۵
۲۸-	خپلواکي	۷۷
۲۹-	زما محبوبا	۷۹
۳۰-	د بدخشان مهاجر	۸۰
۳۱-	د شپې تنهایي	۸۲
۳۲-	د مجروح یاد	۸٤
۳۳-	همزولې شاعرې ته	۸۵
۳٤-	له قلم سره خواله	۸۸
۳۵-	پردیتوب	۹۱
۳٦-	عبدالحق همایون مجاهد ته	۹۳
۳۷-	جفا	۹۵
۳۸-	د مور یاد	۹۷
۳۹-	د مهاجر خوب	۱۰۱
٤۰-	ترانه	۱۰٤
٤۱-	له خپل ځان سره زارا و نیاز	۱۰٦
	پای	

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

سریزه

قسمت راته په تهنده بل څه لیکلی وو، که نه ما د لیکوالۍ په اول سرکې د ځانه سره پخه کړې وه چې په پښتو ادب کې به دیوې داسې پانګې دار ولوتکل کوم چې په هغې کې د ژبې او ژوند ترمینځ اعتدال موجود وي. مانا دا چې هر څه یو حد ولري چې د ژبښتونې تجربې سره سمې وخورې.

ما وې د پښتون شاعر تل روانې اوښکې به وچې کړمه او ورته وبه وایمه چې بار دیګر خپل درد په کراره کاله او د یتیما نو کانې مه کوه چې په اېله شې پر رنګ په ژړا وي. ما وې همزولو لیکوالو ته به ښوایې کوم چې زیاتی دې د غره د څوکو، د کودر، د ښاپېرۍ وزمه پې مختوب نه ایده یال نه جوړوي، بلکه مخامخ او بې رنګینو عینکو دې ژوند ته سترګې وغړوي. ما وې... ما وې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د سردار داؤد دکودتا او وروسته بیا دکمونستانو له تاراک سره زما او د وطني مطبوعاتیانو رابطه سسته شوه او زما ارمان نیمگړی پاتي شو. یوه لسیزه پس دغه دی خپلې هاغه نیمگړې سندرې ته دوام ورکوم، مګر دغو لسو کلو او جنوکالو که زموږ د فرهنګ او کلتور کور وسوخوډ لونه یې پا خه کړل او زما پیش بیني یې رښتیا کړه. که زموږ فرهنګیالیو شړ وند ته نېغ کتلی شوای او کلیشه یې نه ترې جوړولی هیڅکله به یې د شعر ملـوني د شعار په لوری نه وی خوشی کړي او د کښته طبقې، لوړې طبقې، خوار، بزګر، ارتجاع او انقلاب په اصطلاحاتو به نه بسیا کیدای. د نواب صاحب مینبني به زموږ دغو یې کودتا نه جوړولی او خوار کوچر به زموږ د ادب څلاند اتل نه وای ګرځیدلی. له بده مرغه د مقاومت د تیر و لسو کالو ادبیاتو زیاته برخه لاهم په شعار ولاړه ده. فقط د کوتو په شمار کیسې او شعرونه دی چې د افغاني مقاومت رښتونی عکاسي کوي، اوس چې د هر کلي او جبهې د شهیدانو شمیر، دغرونو او پاکونو لارې کودرې، د مجاهدینو د ډلو خپل مینځی اړیکې، د مهاجرو کمپونه، شمیر او اجتماعي اډانې تولې په احصاییې، فلمونو او اسنادو کې موجودې دي، بیا هم لیکوال په تصوري او خیالي سمبولونو غږېږي او یو څو محدودې طرحې لري. د دلاورخان د واده دریمه ورځ وه، جنګ ته لاړ، شهید شو او کونډې یې په یاد ژړل. په دري او پښتو دواړو کې هدا کلیشه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنعنه روانه ده، سرې ته نا امیندی و دربېږي چې په لسهاو ناولونه، ډرامې سفرنامې خارجیانو په همدغو لسو کالوکې د افغانانو د ژوند په بــاب لیکلی او له ځینو نه یې فلمونه ډک شوي چې په لکهاو کسان یې لولی اوګوري یې، مګر حتی یو داسې ناول، داسې ډرامه، داسې شعري مجموعه افغانانو نه دی لیکلی چې لوړه ادبي ځلا دې ولري. هماغه سیاسي شعارونه دي، هماغه خیالي محدودې طرحې دي، هماغه زوړ مطرب خانه خراب دی چې د ساز په ځای کانګې کوي.

زما د نظمونو مجموعه هم زما د نورو یاد ښتونو سره په کابل کې باد یووړه، یوڅه مې چې په یاد وو، هغه مې دلته راخستي او پاتې مې څه په پېښور کېښې او نور په ډنمارک او امریکې کې ولیکل.

زما هر نظم زما په خپلې تجربې بنا دي او حتی، خوب ویم عالمه، هم زما رېښتیاني خوب دی چې اوس یې هم لړ ترلړه په میاشت کې یو ځل ویم. زما هر نظم په حقیقت کې یو تصویر دی او د ومره زیات احساسات او زما خپلې انګېرنې په کې نشته. مګر زما انګېرنې د موضوع په انتخاب کې دي. هره هغه صحنه چې راته مهمه ښکاره شوې، چې یو لوی معنوي ارزښت مې په کې نغښتی لیدلی، هماغه مې تصویر کړې ده، په دې امید چې پرېږده چې پخپله د نظم ښېره زما نړۍ لید، زما غم او ښادي او زما د نیا ترسیم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امید دی چې زلمي شاعران هم همدا عنعنه وروزي او همدا
سبک په پښتو ادب کې رواج شي.

سعدالدین شپون

۱۹۹۰ - اپریل

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوبه

ټوکه یې ونه ګڼې د ژوند او مرګي لوبه ده
بله لاره نه لرو یا مرګ دی یا موسوبه ده

یا به شین خال د سره ښامار له دارو بیچ کړمه
یا مې په سر و سینو دا نړۍ ټوله خړوبه ده

ویرجینیا ۱۹۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د شپې له تاريکۍ سره آشنا يم

زه د شپې له تاريکۍ سره آشنا يم
زه د تورې تروږمۍ سکنۍ ورور يم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سورلور يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د خپل وطن شینکی اسمان لیدلی
چې د زانګو په کې جوړوو امیلونه
اوس د برګو الوتکو له منګولو
ترې توییږي په خروار خروار بمونه

ما لیدلي دي ټټی دوه شپیته ټانکونه
په کړچار چې یې ټول غر او کمر ښوري
چې په کلي راشیوه شي میندې ریږدي
ما شومان زبون وهلي ورته ګوري

ما لیدلي دي الوتکې جوماتونه
ما ښکل کړي د قرآن سپېڅلي پاڼې
ما ټول کړي دي د ورور پرې اندامونه
ما په میاشتو ګوزاره کړه په ممانڼې

زه د هومستو بانډوښه وندی شاهدیم
اتڼونوبې چې ځمکې لړزولې
اوس د تشو کنډوالو کچکول په غاړه
صورت سوی، جومات مات، ګروې شلیدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې حیا لکه غوټۍ پلو کې نغښتې
مالیدلی دي هغه درنې بیبیانې
اوس یې ګورم دیوې خیمې په تمه
لالهاندې، سرګردانې، لیونیانې

نو،

زه د شپې له تاریکې سره اشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنې وروریم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سوراوریم

۱۹۸۲ع
دنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

داردو ژبې شاعر هارون الرشيد د شعر پاره

د افغانانو غږ روسانو ته

راشه چې داغرونه دي د هر قدم اوثار دي
تاته د وطن دا سمان ستوري انتظار دي
موږ هم په هسکه غړه ستا راتګ ته ناست يو
موږ نه پوهيږو چې سرونه دي په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شېبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وینې بهولې دي
دلته به د ټول جهان مېړانه خپل سیال وګوري
دلته موږ هودونه او لوطونه ازمېیلي دي

ته د ماشینونو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا مېړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خو داسې کوم باتور هرګوره نه وینم
(چې)
کاڼی دې په لاس کې وي په ټانک باندې یرغل کوي

ته که زما سر غوړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې یوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
داچې بربړوایم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسیه که ټېرې داوکړي هم وړیا ده

دا سر غوځېدای شي خو بنده ته ټیټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
زموږ د ګولیو له ږلې نه سترګې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي یوه ورځ هم او بندېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې ليمه مې آخري ننداري وويني
سترګې مې يو ځلې ستا دوينو داري وويني
ستا دغريبۍ ، مسافرۍ سلګۍ چې واورمه
ستا دنامردۍ ، نامرادۍ کوکارې وويني

دا ښکلى وطن دد ښمنانو هسې پيژني
تورو مې سرپيژني ، ګولۍ مې تټر پيژني
دې ښکلو دروکې مې پردي ته ژوندحرام دى
بوټى مې سپرپيژني او کاڼى سنګر پيژني

نو ،

راشه په تلوار چې دخلاصون لارې تړلې دي
دې تربې وطن تل دپردو وينې څښلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کټکی په کوټ کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دیوال نرۍ او به کوز را بهیږي
اوري شړکنده دبام په سر باران

د ښادرلاندې مې لور غېږ کې ویده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبر دی د هغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې درې ورې کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په مېږتون باندې خملم

اوس مې وینې چې په خاورو کښل کیږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

مادمار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

"په بچو مې يو ښامار د بې زور ور دی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب كمـــا له"

زېږې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سروستوكويې بهيږي لعنتـــــونه

له دنيا چاپېره كوارې وارې پروت دی
اچوي په بنيادم باندې روبـونه

دا ښامار له آمو پورې غـــارې اوسي
نه پاروپرې اثر كا ندی نه دمـــــونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايـــي
په پوزې يې لګې وهي اورونه

په هر ځاى كې چې دده څېره ښكاره شي
پرې بهيږي د سرو وينو لوى رودونه

نه د خداى په مځكه څوك ترې بچ كيداى شي
نه مرغه ترې الوتى شي پاس هـــوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دلويو غرو کوربته کيسه مي واوره
د بې کوره مسافرو شنو تو تيانو

د کابل خوږه ميوه مي پېرزو نه ده
په ناولو نابللو شوروويانو

د سالنګ سرې او به مي نه لوېږي
د ماسکو په کرغېړنو تپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی يم جرګې ته د مارغانو

تول راځي چې په وروکانو يې ولو[1]
دا ښامار نه ايساريږي په شوکانو

د بې وزلو تکيو تکيه خدای ته
چې يې جنګ دی له مردارو کچيرانو

يا به داخوني ښامار په کانو پټ کړو يا به ورانه کړو د رستي نړۍ حاله

پېښور ۱۹۸۰/۱/۱

---

(۱) ترميهم بحجارة من سجيل- مبارک آيت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پير

یو وخت د سولې وي   بل وخت د جنګ شي
یو وخت د مستۍ خندا   بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې وار د پتنګ شي

چې د رنه درومي اشنا د شپیلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي د رباب ترنګ شي

چې زړه څوریږي ستړکي شي دانارو داني
چې زړه نشه وي ستړکي پیالې د بنګ شي

یوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وڅوریږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پیښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شـــي
چې پرې اتڼ د سوربورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو زلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ د خویندو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وروړي دغه ناولی

یو پلو سوله ده، غلامي ده
بل پلو جنګ دی، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آیت د جنګ دی

۱۹۸۲
دنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروئ!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

" له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته اېښې وي. حال دا چې د امریکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لویشت خاوره هم نه ده اشغال کړې "

درقد د پنج (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر هماغه لته د سنګلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خو زما داخبره مه هېروئ
چې هلته لرې د سيندونو غېږ کې
يو تور ځنګل دی داغرنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې يې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د « پنج، او بو کې لاهو شوی ځنګل
ما يې خونکارې ژامې وليدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سری ښامارزه پېژنم

لامار ديګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بيره رمې کورته بيا يي
هرڅوک له ګڼو ځنګلو لار چپوي
دا شين ځنګل په ځناورو سپاري

د تورې شپې کېږدی چې وغوړېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخېژي
زمري راوځي د ځنګله له تيارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډیو آوازونه راځي
خو سپي له ویرې ځواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هر بوټي له شا
د ځناورو سترګې رڼې ځلیږي

له هرې ونې نه شیبه په شیبه
د کونګ وېرجنه ساندې غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خونړي سیند ولونه
لکه بار شوي اوښان وېرېږي

ما هندوکش په سر منزلونه کړي
شپې مې په سمڅو کې خوبونه کړي
خو د درقد فضا څه بل شانې ده
زه یې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړی یمه
یو له نظره غورځېدلی تاپو
د حوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالو نه په څنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شين وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته ليرې د سيند ونو غېږ کې
يو تور ځنګل دی دا غزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موقسم
چې يې او به د رنه رالاندې نه کړې

١٩٦٣
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېرې چلنج

بیا وشول په موږ باندې غږونه د پېرې
بیا زلمو را واخیستل ټوپک او ګردنې

بیا نجونې د لوړو غرونو څوکې ښارې
بیا کوز را ورېږي په لمن لمن بږلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ښامار راغلی له بدرۍ نه چارچاپېر دی
بیا ورته په غشي ملوک خان راکاږي ژۍ

بیا دښمن راغلی په دې مسته مسته خاوره
بیا په شازلمو شولې حلالې د مور پې

اوري له آسمانه د لعنت د غضب اور
ځکه راخوټېږي لکه سوزنده تبې

نن به د تش لاسو او د ټانک مقابله وي
ګورو به چې دا خاوره زمونږ ده که پردۍ

۱۹۸۱
پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت شپږم کال

ستړکو ته د خیال چې د وطن ښکلې څېره راشي
وترېمه سل ځلې که او ښکې په ستنه راشي

دا ماشوم زړګی که سل د شکو ماڼې جوړې کړي
توله ورژېږي چې د غم یوه چپه راشــــــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ کاله په خوب کې اوپه ویښه په وطن کې یم
ورځ بیاګذران وشي، بېچاره شمه چې شپه راشي

شپه توره بلا ده، شپه خپسه توره دوږه ده
غم راشي، کړاو راشي، سودا راشي، غوسه راشي

شپه د بې دردیو، نامرادیو، اسویلو مور ده
کټ راته تنور شي له بړستني سره لمبه راشي

۱۹۸۵
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشومتوب

زه هم یو وختي ماشوم وم   ببر سر کنډاس غاښونه
سره غومبوري چاودي تلي   مات نوکان خیرن لاسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باغو به ګرځېدمه هره څانګه زما تمال وه
چې آلو به سره پخن شول په هر باغ کې زما مال وه

ما په توري تروږمۍ کې تور اینځر شو پېژندلی
ما په پټو سترګو ځان خپل له ویالو شو تېر ولی

یو وړوکی کټ مې ځای وه یوه پینه یې وه د خښتو
لنګه نه، بازو یې کوږ وه نه پرې ځای وه د بالښتو

شپې به پرېوتم په ځای کې ټول وجود اغزو څېرلی
مخ په څانګه شوک شوکاري سر په تېږه لګېدلی

پرېوتل ویده کېدل وو نه په ځان نه په جهان وو
نه په درد د ستومانۍ وو نه په مځکه نه آسمان وو

اوس سپېڅلي منزته ناست یم سمه رڼا ښایسته خونه
خوا کې نرم پاک بستر دی پرې د پرو بالښتونه

اوس چې دغه کرښې لیکم نیمه شپه ده لا تېرېږي
ګاونډي یې ټوله ویده دي زما سترګې نه پټېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای شلیدلی کټ ګکیه　　　نور به څه په کې ځایږي

ګاونډي ښوله ویده دي　　　او زما سترګې نه پټېږي

ای شلیدلی کټ ګکیه

ای شلیدلی کټ ګکیه

۱۹۷۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیطان

څوک يې دغه څوک يې چې مې هره شپه څارې
پرېږده نورمې پرېږده ، ماغريب مه ځوروه
سيوری خومې نه يې ، زه په دغه بڼه نه يم
مه راپسې ګرځه نوره خپله لياركوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه سترې ستومانه د کټکي د پاسه پرېوځم
خوب مې په شېبو شېبو له ځانه هېروي
سبه چې خوب ویده شم ستا ویږلې څېره وینم
بس دغه لیدن دی په ما شپه سبا کوي

چا ته ویلې نه شم چې یو سیوری راپسې دی
ته مې هم تهوکې هم مې ګناه ته لمسوي
دا ما شوم زړګی مې له ګوګل نه راوباسي
تش جام ورته ښيي او یو رنګ یې کړنګوي

زه هره مسره لکه ابداره توره کارم
ته پرې د مظلومو سینه کې څیرې کوې
زه ورته ښایسته پښتنې ګنډه په مرۍ کې کړم
ته یې د لذت له پاره بېرته ورشلوې

شپه چې سبه پخه شي، تاریکي شي، چوپیايي شي
هار د آرزوګانو په قلم باندې پېیم
زړه وایي شپه نه هغه غمونه دي اوس نه شته
لیرې چېرته غږ شي چې شپونکیه پام کړه یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هم کله وایم چې ورو کی وای ژړنکی وای
لاس په ږیره راکاږم او سر وریږن دوم
ځکه شم دیواله ته په هینداره کې ځان ګورم
ځان نه وینم تا وینم هینداره ماتوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن له وریځو سره خواله

په وریځو وریځو د وطن وریځـــو
لږ څه ستنې شئ زه هم درخـــېژم
ما ته ځای راکړئ په پسته غـــېږ کې
یو سور خاټول یم سبا شپه رېـــژم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه وریځو وریځو لړ په کرار ځي
زه درته ګورم زړه مې ویلېږي
کوز هدیره ده زه په کې ناست یم
د سروبڼو وساندې غږېږي

یه وریځې وریځې دلته دوزخ دی
را کوزه نه شې تا یه ایرې کړي
ژوندي وګړي چې سر راجګ کړي
دوېم قدم یې په هدیرې کړي

یه وریځې وریځې د وطن وریځې
د تاله مستې برېښنا نه ځار شم
یوه لمبه به راپورې نه کړې؟
چې یا ایره شم یا سور انګار شم

یه وریځې وریځې دا خلک ګوره
دا په نس وږي دا په زړه سوي
دا د رېټلو دا د ویشتلو
نګېروي خواري که نور څه نه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دراوچت کړه له دغې غمځې
د لوړو غرونو څوکو د پاسه
زه یو خاځول یم په ملامات شوی
دیو بې باکه مالیار له لاسه

تا وروڼې د ژوند اوبه وې
موږ ده داوښکو سیلاو ترې جوړ کړ
تا زرغونه کړل د ښتې لاښونه
یو څوخونکاروارمان پرې موږ کړ

زه به هم کله وزر پیدا کړم
ماتې به زه هم داهسکړی کړم
بیا به نوتا ته پورته درخېژم
تا به دریاب کړم ځان به بېړۍ کړم

بیا به نوداوړه سره روان یو
د دې نیمګړې دنیا د پاسه
سره به وکړو سره به وایو
چې څه زموږ ده کېږي له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ به په ګلو پرخې خوري کړو
خو په اغزیو به ژوند حرام وي
ګلان به پایي اغزي به ریږي
د دوی برچې به د دوی په ځان وي

موږ به د دښتې خاتول بیا سور کړو
خو په زړګي کې بې تور داغ نه وي
موږ به باغونه بیا زرغونه کړو
خو په باغو کې به تور کاغ نه وي

بیا راکوزېږم د مځکې سر ته
داخپل تماتوبې ډېر راته ګران دي
څوک چې له مځکې نه تېښته وکړي
هغه وګړي ډېر سرګردان دي

مځکه د مینې پاکه زانګو ده
ژوندون په مځکه پولوي نعمت دی
مځکه کې ژوند دی ، مځکه کې خلک
ژوندون تر هر بل نعمت اوچت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان شهکار دی خو چې ژوندي وي
په اسمانو کې انسانان نه شته
انسانان خپلو ځمکو کې پايي
د وطن خوند ته هيڅ پايان نه شته

١٩٧٥
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسي عسکرو د تلو ورځ

ای د نړۍ خلکو نن تاریخ بیا لیکل کېږي
دوه سترګې څلور کړئ، دا ورځ بیا نه لیدل کېږي
دې شاهکار ته ځیر شئ دا په هر ساعت کې نشته
څو قرنونه تېر شي څو دا نور بیا وځلېږي
نن د آزادۍ مشال یاغي یاغي شغلې کړي
نن په خړ څادري افغان ټول جهان نازېږي
نن میرویس وباسي دلبنن څنې کوکارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر زور ته قالب شته هر فرعون ته یو موسی
حق د زور قالب دی د جادو ایمان دوا

څنګه چې لوی درمن ته وروکي سپرغۍ بس ده
هسې سره بنا مار ته خره کی افغان پیدا

مه ستا یه دستر وقدرتونو توره ماته
نه سوځي دحق سترګي له تا لندي بریښنا

حق په دنګو غرونو خپلو لي خپلي لاري

ته په موږ نالوستو شرې یوشوغولیدلی وې
ته زموږ خواري او ساده ګۍ ډېر تیر ایستلی وې

تا زموږ په لاس کي یوم لیده، تورډي نه لیده
سپور وې دغرور په تانک کي نو له عقله پلي وې

ستا دایماندار واو خپلواکو سر نه و
ته په سوله یېز و مظلومانو بنه غبنتلی وې

چا نه وې ښیرلي ستا ظالم ژامي خونکاري

ویرجینیا
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهد بې وفا يار

ستا د سترګو شو بلې راغلي
د زړه کلي ورانـــــوي
کږې وروځې نرۍ مـــلا دي
پښتـــانه روســـانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که هرڅو درنه پناه شم
دخپل زړه سترو اخفا کړم
ستا ظالمې غبرګې راشي
سمه غر روښانوي

یو ورک نومی کلیوال وم
یو تش لاسی مجاهد وم
اوس مې نوم په درست جهان کې
عاشقان ګرداوي

زما د زړه په توره بوره
ستا برګې کړې ګوزارونه
که همت راته ستمینګر شي
د زړه کار اسانوي

په رګ رګ کې مې ګرلې
تاظالمې پټ ماينونه
ربه داسې سترګې راکړې
چې پټ ماین عیانوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دحسن باچا یې مې
ټول وجود کنډو کپر کړ
زړه مې هسې سلطان غواړي
چې یې بیا ودانوي

ویرجینیا
۱۹۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچي د سینډ په غاړه

نسیم د سینډ په غاړه جوړې کړې نازکې چپې
لکه اشنا چې کله واغوندي نیل رنګه جامې
بیا یې له ملا نه ترلمنې پورې کوټ کوټ کړې
ترزنګانه یې راخوره کړې بیا یې ونغاړې
زه ورته جګ په ګاره ناست یم او موجونه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه !
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړونه خوله کې زړه کې شور هره ذره انقلاب
په رنګ رنګ په خوند خوږې په روح زما هیندارې
نه په سرپل نه په پښو بند نه یو لو ېشت نیمګړي
زه په دې ځغاسته او ټوپوکې داستانونه ګورم
او تا ته وایم داسرو دامیدونو رب
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت راکړی

یوه آرزووه چې به تل راسره مله غوندې وه
تته، بجهوله چې احساس به شوه، بیان به نه شوه
او س چې کوڅه هغه زما دزړه پردې راسپړي
کله شنښنیزي کله ټول ځان په سنګړ و وهي
زه یې داوښکو د پردې شا ته اکتونه ګورم
او تا ته وایم داسرو دامیدونو رب
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت راکړی

د بتوسیل وربادې تیت تیت پروازونه کوي
لکه چې جت ځان برابر کړي د ناستې له پاره
خو ټکنی شي بیرته جګې شي شینکي آسمان ته
داسې شرنګیږي لکه ناوې چې پاولې شرنګوي

زه یې د لمر لاندې رنګین رنګین وزرونه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

چرته د زړه له کوم یو ګوټ نه مې لمسون راځي
چې: هه، شپونکیه! له دې کارې ځان لاهو که سیند ته
بیا چې لاهو شې لامبو به وهه کرار پر بیو ځه
یوه قطره شه غاړه ورکړه له همزولو سره
زه وایم زړه ته صبر وکړه زه خوبونه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

د بدخشان د سرو لعلونو دروګه هر ځای خپره
خو چا قلم قدر یې کوکچې باندې ونه چلاوه
د کوکچې یو ښاخکی او به په لالو ورنه کړم
لالو نه کاڼي دې پراته، کوکچه په مخ بهیږي
زه یې د هر ښاخکي په منځ کې جهانونه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

۱۳۵۲ فیض آباد - بدخشان

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګاونډي ته

مه وهه داخواره ښځه مه وهه
بې له تانه بله اسره نه لري
تا ته يې له نورونه پناه دروړه
بې د تا له غيري وايه څه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا له اوښکو ډکې سترګې وچې کړه
بس دی چې پلرودې ژړولې دی
نور نو دا ویرجنه صحنه ونغاړه
د هر عمر تاریخ او خدای وهلې دی

خلک په کړاو کړاو سپوږمۍ ته ځي
ته د کور سپوږمۍ په تندر ونیسې
نور یې لاس ترغاړې مخ په هسکه وړي
ته یې د کوځیو له سرو نیسې

ښځه چې په کور کې ژړني وی نو
دالویه دنیا را باندې تنګه شي
دا د قضا عصر او دا زوړ فکر
کاشکې چې په ټولو باندې رنګه شي

چاویل چې حق د نورو رو دی
دا به د پښتون له خولې وتلې وي
دوی کې چې کمزوري وي نو ودې مري
چا سره چې زور وي نو ښاغلی وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د ځنګلي بنيادمانــــو دود
موږ ته پښتنو پوره ساتــلی دی
دغه به نو نوم د پښتونوالي وي
ځکه موشهرت هره خوا تللی دی

دا ښکلي موجود چې تا ته ګوره کوي
دا ستا اندېوال دی، ستا مرۍ نه دی
تل يې خولګکۍ په ژړا ورانه وي
دا موجود خو ستا دلوبو شی نه دی

جګو د يوالونو کې دې بنده کړه
بيا دې سپين کفن ورباندې خپور کړه
ژلېنده ژوندی دې هديرې ته کړه
بيا دې نوم د دې هديرې ګور کړه

ته که په ايوب باندې ميوند کښېږي
پام کوه چې ملاله په سنګر کې وي
نور نور سنګرونه به لا ورکېږي
دا د ستورې نقش که دې سپر کې وي

ګذرګاه ـ کابل ۱۹۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحال په لار

وروښوښروند به په دنیا نه وي مدام
تول به دروموزن ګهیځ سبا ماښام

مرګی حق دی رغیدن موورنه نه شته
یا په تخت یا په تخته او یا په بام

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا بریښتن لاندې پراته زنې ترلي
یا شهید په کربلا کې قتل عام

د چا نوم په خاینانو کې یادیږي
د ملت او، د سپاهي د د ښنام

د چا قبر په رنګینو جنډو جګ وي
په زیارت پسې یې ګلې تږي لام

مرګ حق دی، دریغه دا چې هسې مړ وای
چې وطن ټول نازیدای د ده په نام

چې د قام د پاره خپل تنتر غلبیل کړي
د شپانه ورته سرټیټ په احترام

د سهار نسیمه لوړو غرو ته خیژه
د وطن په ننګیالو مې کړه سلام

وا به ستا سوله میړاني نه لوګي شم
چې په وینو مو خوندي کړ ننګ د قام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګ غیرت نن په افغان باندې تمام دی
ما ته مه ستایه میړانه د ویتنام

موږ په روس باندې نن هسې ناتار جوړ کړه
چې ماسکو کې مو په دوی کړ خوب حرام

د سهار نسیمه ځښنده الوزه
ښکلوه د شهیدانو نسکور جام

د غازیانو ببر سرو بیرې ښکل کړه
ورتسلیم کړه دیوخوار شپونکی پیغام

دا چې نن ټوله دنیا په تاسو نازکا
په هر ځای تاسو یادیږئ صبح وشام

د وطن واړه زیږه په تاسو ویاړي
ټول افغان له کنده هاره تر باګرام

نن زموږ غرونه رغونه شاړ یې نه دي
د شهید په وینو ټوله دي ګلفام

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاچي موږ سره دغوي دي وهلي
عاقبت به هم رسواشي هم سرسام

خاوره نه ده دا سره زر دي چي تېر نه وځي
دا وطن دی دخالق دېر لوی انعام

په دې غرونو چي ورځي لاس په نامه شي
په دې شاړو يې او دسه مه اخلئ ګام

دا پښتې يېلي خمتاپوش ټول اتلان دي
په شلېدلی خت يې مه غولېږئ پام !

که يې نر دی که يې ښځه بچا هد دی
ټول پاخه دي، دلته هيڅ مه غواړه خام

زوږ خوشحال دې اوس زموږ ننداره کا
چي د روس سر به کړو چټ مال يې ليلام

« څو وانخلي له غليمه انتقام
مرد نه خوب کا، نه خواړه کا ، نه آرام »
۱۹۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنجرې پرانګ

برګې سترګې برګې لیکې په پنجره کې یم راګیر
د پنجرې میلې ولاړې، برګې برګې ګرچاپېر

یو وړوکې چاپېریال کې، د پرکار په شانې چورلم
لیونۍ خوبونه وینم، نه یې خیال شته نه تعبیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېګاه شپه مې ځان په خوب کې په يولوی ځنګله کې وليد
چې راوينس شومه پنجره وه، د سيل بينو وبهير

هر بازو مې د زورکان دی، هره پله مې انرژي ده
په وړه پنجره کې ګير يم، څه خطا کوم مې تقصير

۱۹۷۸

کابل ـ څرخي پله زندان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیندته

که لاس در وړمه چې څه ناز درکړم
ته مې د لاس له سره بهیږي

که خوله در وړمه چې ځان خړوب کړم
ته مې د شونډو له خوا نبوییږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانانو غرو روسانو ته

راشه چې د اغرونه دي د هر قدم او ښار دي
تا ته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ هم په هسکه غرو ستا راتګ ته ناست یو
موږ به ښه پوهېږو چې سرونه دي په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شیبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وینې بهولې دي
دلته به د ټول جهان میړانه خپل سیال وګوري
دلته موږ هوډونه او لوظونه ازمېیلي دي

ته د ماشینونو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا میړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خو داسې کوم باتور هم کوره نه وینم
(چې)
کاڼي دې په لاس کې وي په ټانک باندې یرغل کوي

ته که زما سر غواړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې پوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
داچې بربروایم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسیه که ټېرې داوکړې هم وړیا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته ټیټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
زموږ د کولیوله بلې نه ستړې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي یوه ورځ هم اوږدېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کټکی په کوټه کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دېوال نړۍ او به کوز را بهېږي
اوري شړکنده د بام په سر باران

د ښادر لاندې مې لور غېږ کې ویده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبر دی د هغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې دړې وړې کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په مېږتون باندې څملم

اوس مې وینې چې په خاورو ګنډل کېږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

ما د مار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په بچو مې يو ښامار د ېر زورور دی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کمـــا له »

زېږې داړې يې دوزخ ته دروازې دي
له سروسترګو يې بهېږي لعنتـــونه

له دنيا چاپېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په بنيادم باندې ـــ روبـــونه

دا ښامار له آموپورې غـــاړې اوسي
نه پاړوپرې اثر کا ندی نه دمـــونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايـــې
په ببوزې يې لګه وهي اورونه

په هرځای کې چې دده خبره ښکاره شي
پرې بهېږي دسرو وينو لوی رودونه

نه دخدای په مخلوق ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هـــوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دلويو غرو کوربته کیسه وادرو
د بې کوره مسا پرو شنو تو تیانو

د کابل خوږه میوه مې پېرزو نه ده
په ناولو نابللو شورويانو

د سالنگ سرې او به مې نه لوړېږي
د ماسکو په کرغېړنو تپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرگه کېږي
زه راغلی یم جرگې ته د مارغانو

بول راځي چې په ورو کانو يې ولو[1]
دا ښامار نه ایسارېږي په شوکانو

د بې وزلو تو تکیو تکیه خدای ته
چې يې جنګ دی له مردارو کجیرانو

یا به داخوني ښامار په کانو پټ کړو یا به ورانه کړو د درستي نړۍ حاله

پېښور ۱۹۸۰/۱/۱

---

(۱) ترمیهم بحجارة من سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پیر

یو وخت د سولې وي — بل وخت د جنګ شي
یو وخت د مستۍ خندا — بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې وار د پتنګ شي

چې د رنه درومې اشنا د شپېلۍ نول وي
چې د تا خواله در ځي د رباب ترنګ شي

چې زړه څوربږي ستړکې شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي ستړکې پیالې د بنګ شي

یوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وځوربږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو ځلميانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ دخوېندو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وربې دغه ناولی

يو پلو سوله ده ، غلامي ده
بل پلو جنګ دی ، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آيت د جنګ دی

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هیروئ!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

" له دغه نظم نه داسې انګیرل کیږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هیوادو د خاورې لاندې کولو ته اینبسي وي.

حال دا چې د امریکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لویشت خاوره هم نه ده اشغال کړې "

درقد د پنج (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر هاغلته د سنځلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خوزما داخبره مه هیروئ
چې هلته لرې د سیندونوغیږ کې
یوتورځنګل دی داغرنوونو
هغه ځنګل دافغانانومال دی
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د "پنج" اوبوکې لاهوشوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دې درقد له پاره
دا پنځه سری نساما رزه پیژنم

لاماز دیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بیره رمې کورته بیایي
هرڅوک له کمو ځنګلو لار ځپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپارې

د تورې شپې کیږدی چې وغوړیږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخیژي
زمری راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډیو آوازونه راځي
خوسپي له ویرې خواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هر بوټي له شا
دځنا ورسترګې رنې ځلیږي

له هرې ونې نه شیبه په شیبه
دکونګ وېرجنه ساندوغږ ته راشي
له هري خوانه خونړی سیندونه
لکه بارشوي اوښان وبرېږي

ما هندوکش په سر مزلونه کړي
شپې مې په ښځوکې خوبونه کړیا
خو د درقدفضا خه بل شانې ده
زه یې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشناچې زه هېر کړی یمه
یوله نظره غورځیدلی تاپو
دحوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالونه په ځنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شین وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لیږئ د سیند ونو غېږ کې
یو تور ځنګل دی دا غزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول مو قسم
چې یې او به درنه رالاندې نه کړئ

۱۹۶۳
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېرۍ چلنج

بیا وشول په موږ باندي غږونه د پېرۍ
بیا زلمو را وا خیستل ټوپک او ګـــر دنۍ

بیا نجوني د لوړو غرونو څوکې څاري
بیا کوز را وریږي په ملن ملن بڼ لی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي

اسمان په ستورو ښکلی ښکاریږي
شینکی اسمان وي او را نه ستوري
شولې چې توري شي ګلالۍ شي
چې یې ګڼ وږی شمال ته ښوري
معشوقه هله د زړه کترۍ خوریا
چې ته شرمیږي، دا درته ګوري

هسې بېدرېغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن په هرچا باندې کشمیر دی
خوږمون خلکو ورلیسې زړه ځي
بورې شوې میندې، کونډې شوې ښځې
خوځوانان جنګ ته لا په ډاله ځي
که په پښو شل وي، ځي په خاپوړو
که لارې نه وي، په غره راغه ځي

هسې بېدرېغه وېله خوندکا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

هغه واده دې په ویر بدل شي
چې په کې غږ بنده نڅا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ میلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي
هغه باغچه دې تالا ترغي شي
چې په کې شورزوږ د بورا نه وي

هسې بېدرېغه وېله خوندکا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

۱۹۸۲

دنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما محبوبا

نیمه شپه کې راغله برندې سترګې سره لاسونه
غوړې توري څڼې لکه سوي درمندونه

تمیک یې په تیارې کې پرکېده لکه برېښنا
شرنګ یې د پاولو لکه کړچنده ټانکونه

مستې روې سترګې یې د روس په شان خونکارې
وروځې یې چړې وې راکږې په یاغي زړونه

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بدخشان مهاجر

کوکچه بهیږي غاړې ترغــــاړې
دکوچ اوښانو، کږې کږې غاړې
له ایلبندونو، کوز راشیوه شـــول
هی کډې لاړې ، هی کډې لاړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچانی ولېښن خوزړه یې پرېښود
د زړګی غوټه یې خلاصه نه شوه
ځان ته یې ډېرې تسلې ورکړې
خو یې یوه خوا ترلاسه نه شوه

دا د سکروټو دلې اوروونه
د چټو پیغلو سپین مړوندونه
په ښو ځوانانو دې خدای پیرزو کړي
مونږ خو یې ورک کړو له وطنونه

۱۹۷۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشپې تنهايي

بڃيان ويده ښه دی　　　برقونه مړه ښه دي
له خپل زړګی سره مې　　　دزړه خواله ښه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند یادونه دی — چې په ټوپو راځي
ورځ لا یو څه سوړکي وي — غم مې په شپو راځي

د تورو زلفو داستان — رانه د تور ښامار شي
د خیالي سترګو بیان — رانه د سره انګار شي

قلم یاغي شي رانه
زما خبر نه لیکي
هر څو پرې بېره کوم
خو دی یې ژړ نه لیکي

۱۹۸۸ ع
ویرجینیا

د مجروح یاد

اوښکې د بڼو څوکو ته راغلي لږ بانه غواړي
رژنده ګلاب ته وږمه هم د سيلۍ خور شي
ما په ماشوموتوب کې هم له شګو سره لوبې کړي
نن کورونه جوړ کړي خو سبا ته بيا نسکور شي

ويرجينيا ۱۹۸۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

همزولي شاعر ته

ته د دنیا د کاروانونو جرس　　　　د تمدن د قافلې زنځیر
ستا له تېزبینو سترګو ځان ساتي　　　　د هندوکش د آسمانونو کجیر
ستا د وزر لاندې خوندي د بشر　　　　لکه تکیه وي مریدان چې په پیر
هو ته شاعرې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې يې دچا دلاس رانجه خوړلي — دهغه غبن دتا له ستوني راځي
چې په کړاو په بې کسۍ کې ومري — داستا قلم يې ځنازې پسې ځي
چې يې برچه په سينه ننوځي — ستا له قلمه ورته آخ وځي
هو ته شاعر يې قلم سم چلوه

ته سېلابونو ته ويالې جوړوې — ته غورځنګونو ته سامان ورکوې
يوه دنيا درته ذره ښکاري — په يوې او ښکې پسې ځان ورکوې
چې يې اظهار له چا نه وي پوره — هغه احساس ته ته بيان ورکوې
هو ته شاعر يې قلم سم چلوه

ستا له قلم نه دنياګۍ جوړه — چا ته نسا مار چا ته دلاس امسا
چا ته ډيوه چا ته په زړه کې چاړه — چا ته خوږه کيسه دتللي اشنا
دچا دکړ زړه دتنا کو دارو — په چا دوزخ نه رالوېدلې بلا
هو ته شاعر يې قلم سم چلوه

په توره شپه کې دسباز يرۍ — شو ګيره خلک يې له تا غواړي
ټوله دنيا چې ورته سور او رشي — دزمانې يتيم په تا ژاړي
چې ځناور په نړيوالو را شي — ای قلم واله اول تا داړي
هو ته شاعر يې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند د ذوق پاکه هینداره ته یې   ته چې خندا کوې دنیا خاندي
ته نو چې خاندې ریښتیني خانده   که نه تاریخ به بیا په تا خاندي
د تا د هرې او ښکه کې په اشر   یو زړ ګلونه به سبا خاندي

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

د نګې ماتې چې تا خوشحاله نه کړي   په رژولو یې قلم چلوه
چې لا تر او سه ایسار شوې نه وې   ته په مستۍ وربانديې دم چلوه
چې بشري لوې په محکه وهي   هسې باموبو باندې بم چلوه

۱۹۵۸
خان آباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قلم سره خواله

له قلم سره مې بيا کوې خوږې شوې
په کونګي خوله مې بيا جوړې ترانې شوې

په مړ ژواندي تن کې بيا سا راغبرګې
بيا را ياد دې لس کلنې خاطرې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا مې خلاصه کړله ژوند ته نوې لاره
بيا مې څانګو د ارمان کې پاڼې شنې شوې

وچو مړاندو د زړګي کې وينه راغله
دا زړې وچې ويالې وروورو ولمدې شوې

عقل ويلې چې قصه دې لاړه راغله
د ماجرې چې چېرته بنې شوې هلته شپې شوې

سره هاتې چې په شنه بڼ يوځل پښې ايښې
د هغه ګلبڼ ريښې ترمې تسمې شوې

عقل داويلې خوزړه په بله سر و
د دې دوو ترمينځ مې خوړينې حوصلې شوې

عقل پښې ايستې خوزړه لکه د غر و
زړه مستي کړه چې په عقل زلزلې شوې

که د روس هاتي هرلورې ته يرغل وو ړه
سمه غر که د کرو منارې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو چې ګورې خړه کې افغان لا شته دی
د زړګي وینې ي سرې نه شوې لا سرې شوې

که وطن مو شولوټک له بورو ورارو
په غلیم مو هم د زړه سخې پسخې شوې

که یو نیم ملیون زموږ نه په کې لاړل
د دښمن په خوله کې هم خاورې ایرې شوې

چې په شوبلو په ټانکونو سپاره راغلل
په ستنه یې اوس رواني قافلې شوې

سترګې سرې، مرکونډې ماتې، جنګ بایللی
نوم برباد، هدف تباه، خاورې په خولې شوې

واشنګټن
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پردیتوب

اشنا د ځنګو غرونو کجیر غواړي
زما وزر په د ننګو ماهو سوزي
زه هسي مکروریان کي ورته میشت یم
په دي انګړ کي بل مرغه الوزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دادګودرغاړې ته روانه
نه زه هسکه شمله بوړی په غاړه
نه زه لکه باښه شنها مې خېژي
نه دا ځکه الوزی لکه خراړه
موږ دواړه په دې ستهېج کې نا بلد یو
موږ هېڅ یو پخپل نقش نه پوهېږو
لیکوال راته پرده ډرام لیکلی
او موږ لکه کالبوت لړو برکېږو
موږ دواړه پخپل نقش نه پوهېږو
د دووکسواتڼ دی پهمیره کې
د مړو هډوکي یو په بل ګډېږي
بڼوې راته خاندي هدیره کې

۱۹۷۶
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالحق "همایون" مجاهد

سره به ولې دې پرېښوه چې وطن در باندې باغي کړ
جار دې تر بېرې بڼېرې سل ځله شپونکي شي

ناوې د وطن دې په تا فخر کړي لالیه
مورې بوره مه کړې څوک چې تا غوندې زمري شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تول له جبار خیل دې اوس پګړۍ جګې شملې وړي
دوی کې همایون چې لکه ستوری ځلیدی شي

نن په توره بوړه په روسانو کړي مور بوره
بله ورځ یغمان کې د پرچم میلمه مرګی شي

تول وجود پرهار دی په ګولیو لګیدلی
یو ځای یې روغ نه دي چې داښنګه په لار تلی شي؟

خومره چې د توپو او بمونو محشر جوړ وي
هومره همایون ورته بیباکه توریالی شي

مه مرې مجاهده د دې جګو غرو ګور بته
ستا له سرومنګولو دښمن کله خلاصیدی شي

ستا په برکت خلقي پرچم یو له بل وژني
روس ستا له هیبته سروهي روغ لیونی شي

توره او میړانه او ښکلا په تا ده ختمه
دا زما قلم دې هم د تا د مخ لوګی شي

پېښور ۱۹۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهید میوندوال په مړینه

جفا

پرېږده چې راوړېږي دا جنګ غـر
دا د ګنهګارو ګلی لاندې کړي
دا دځان وژونکو او دغلو ډلـه
سل خرواره ګاڼې چې وربانديي کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ورته ویل چي ګناه مه کوئ
دوی په بې دردۍ له کلي وشاړه
چاچي د پګړۍ زنده په غاړه کړه
چا سپي ورشکار لچي تول يې وداړه

وینې یې په سنګلو څخ ورماتې وي
ګلي نه روان وشا ته یې نه کتل
د ویل چي دا به پښتانه نه وي
هاچي پښتانه وو ځوک یې نه رټل

پوندیچا یې سپینګیرو ورڅیرلې وي
دی په دې امید دلته راغلي و
لاره کي یې لوږي تږي کړې وي
دی یو لوی پښتون واوښاغلی و

۱۹۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مور د مړینې د خبر په اورېدو:

د مور یاد

د ګلو به محشر وخوکه وریځې لړ سخي وای
که ستا د ښکلي پېغله وای زما به هم مستي وای
د تا د لاس سا به وای چې بې تبې مې خوړلای
د تا د مینې اور وای مورې زه ورکې ستي وای
ماښام مې د کمتوی نه د شود وسو کې څښلای
سهار مې د مستۍ په ترشکن کوچو سبنارۍ وای
دردونه کړاوونه مې کړي ورځې کالای
خوشې په ستا په زنګون مې سر کیښنوی دلاسا یې وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پوهه نه قلم وای ، نه مکتب نه لیک اولوست وای
تالاس په سر راښکلی ، ما خپل زړه درته سکښتلای
سره دژمي شپه وای ، د نغري خوږلن ته ناست وای
په ورو ورو په منږو دې افسانې راته کولای
په ونو په اغزو مې مخ او پښې زخمي زخمي وای
د تا په جادوګرو کوتو ټولې رغېدلای
دیوان وای ، ښاپیرۍ وای ، او ملوک وای او بدرۍ وای
د تا د ښکلي غږ نه د اسرارو زون راتللای

یه موري زړې موري ! ما خو نه لیدې موري
ته لاړې درنه پاتې شو بېکس ستا نازولی
یه موري دنیا او روه زه او ته پرې خبر نه وو
او س ګوځم هسکیږلی ، ګرېدلی او ترټلی

یه موري په زړه پورې ، یه درنې ښېښتنې موري !
د تا د ځنازې کټ نوروپورو هدیرې ته
خبر شوم چې بمونو موکوډل کړه درې ورې
او تا پناه وروړې وه د بل کلي دېرې ته
خبر شوم چې زما فوټو دې هرچا ته ښوده
زوی ګې مې را روان دی خلکه دې بلې پیرې یا ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي خلکو ویلې چې بوډۍ لیونۍ شوې
ړنا ته توره تم وایې، سپین سبا تورې تیارې ته

چې سا دې ورکوله زما نوم دې یادولو
تا وې چې آخري دیدن د زوی شو رانه پاتې
ادې خو مجبوري وه، بې دردي وه بېوفاکي وه
دې سره ښامار په ډېرو کړې ښا یسته مینې میراتې
زه لاړم چې د سره ښامار علاج چېرته پیدا کړم
زه لاړم چې په ټوله دنیا وکړم ننواتې
دنیا ته ګرېوان وشلوم، بېلکې ورته ښکاره کړم
دا دارې د ښامار دې نه شکرې نه نباتې
که زه یې درنه ګوټ کړم او زما سره یو نه شوې
قسم په ذوالجلال دی که به یو شئ ورنه پاتې
په خلکه سره ښامار ته خره کې افغان پیدا دی
تاریخ کې دې راغلي چې به روس خوري دلته ماتې

ادې! یو نیم ملیون مې په وطن کې شهیدان دي
په هر کاله کې ویر دی او په هر کلي کې سا ندې
ملیون شین شلی نه دي چې په ګوتو دې شمېرلي
یو نیم ملیون لس لکه دي پنځه لکه پرې باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو نیم ملیون غاټول که د بګوا په دښته شنه شي
دا ډاګ به سور چکن شي زرغونه رڼا به کاندي

ماوې د تا په قبر به ډیوې روښانومه
ماوې چې دا ببر سر به په شناختې درته ږدمه
ماوې چې ستا کېږن به په تودو اوښکو پرېولمه
ماوې چې د جمعې شپې ستا مزار کې تېرومه
ماوې ستا د جامو سره د زړه خواله کومه
چې تا قدم پرې ایښی وي هغه ځای ښکلومه
خو، قسمت بله راوکړه !
په یو سر د دنیا کې ته د خاورو میلمنه شوې
او زه د دنیا بل سر کې دعا درته کومه

١٩٨٢ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمهاجرخوب

خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مـا نـه
پروت یم سرمې ایښی دخپل یار په زنګانه

سر په بالښت ایښی تش کالبوت په واشنګټن کې و
روح مې په مزو مزو روان په خپل وطن کې و
وا وري دسپین غره وې چې په تنده مې سوېلي
خاوري دوطن وې چې په سر مې بـاد ولې
مړې اوښکې روانې وې په مخ دا نه دا نه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مـا نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنه د شمالي ته شوم انګور میزان وهلي
تاک شینکي زیږ چکي شوتالان پرخو پړیو للي
کوز تګاوته لاړم داغوزو لویې ونې
پاس وختم غره ته د څېړیو پاڼې پلنې
خلک وو، بازار و، شور ماشور وو، تله راتله وو
میږې وې، شپانه وو، هیاهوی و، سرلوشنه وو
نه دویره وه نښه، نه دغم وه نښانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مانه

بیا مې شو ګذر لکه ګوډبت په لوی سالنګ
ویږې مې وزرې وې په څوکه په ګړنګ
واورې سپینې سپینې ځلېدې لکه سپین زر
کوز رښې اوبه وې، پرېوتلي لر و بر
زرکو او بلبلو یې په ترو کې سندرې کړې
مستې زرې هوایې اندېښنې له زړه لرې کړې
مورګې ځلېدلې لکه زلفې په شانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مانه

خوب وینم: باغچه وې تو له شنه په څنارونو
مینځ کې یې صفه وې، تو له پټه په تغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواګې يې وياله کې د ربنوا وبو ښتو پونه وی
زه يمه ياران وی، چمنونه، مجلسونه وی
بره خوا پښتو کې شولې څنې باد ته اچوی
خيل وی د چنچڼو، تيتې الوزی اتڼ کوی
ځمکه او اسمان په ګډه وايي ترانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکي مانه

خوب مې په وطن کې دی، خوړدن مې په وطن کې دی
خوب کې چې هم مرمه، ځنکدن مې په وطن کې دی
قبر په وطن کې، ځنازه مې په وطن کې ده
تن مې په وطن کې دی، کېن مې په وطن دی
ما ته تابوت مه جوړوئ، ما ته ګلان مه راوړئ
روح مې په وطن کې دی او تن مې په وطن کې دی
ګوندې يو شيبو نکی وطن قبول کړي نذرانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکي مانه

۱۹۸۵
واشنګتن

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانه

ستا اوږده اوږده وزرونه، هندوکش له څوکو جګ دي
لنډ وي اوږده منزلونه، چېرته ځې کله رسېږې

ستا اوږده مشوکه ږوبه، نن آموکې بیاسبا ته
د سپین غره د سر په ناوکي مسته مسته څچولېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

الوتوکې راښکې زانګې څه ګیندې وهي اسمان ته
چې سیلۍ خومره سختېږي ته په شوق ورته نڅېږې

د نیلي اسمانو پېغلې، ولې دومره جګه ګرځې
راته ښکارې پښتنه یې له زلمیانو نه شرمېږې

تور اورو د پسرلي کې چې باران نم نم ورېږي
ته زموږ د کلا شا ته، توره شپه کې راکوزېږې

زه یې اورم چې ته بولې، ها خوږې خوږې بدلې
زه یې ګورم چې ته خاندې او بیا ورانه ورانه کېږې

چې ته بیا وزرونه د ډکې کاشکې ما درسره بوځې
بې وزره درته ګورېږې زانه کې! ته نه پوهېږې

کاشکې ما وزر لرلای چې سهار درسره لاړ وای
څه ښه خوند کا چې آموته، هندوکش نه ورښوېږې

څه د تالندې مړوکې، د آسمان مخ ورشین کړې
چې د اوښکې دانه کې شوې او کرار کرار بهېږې

کابل ۱۹۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل ځان سره راز او نیاز

شپه چې پخه شي ګاونډي ویده شي
چې د موټرو آواز ودرېږي
زه د خپل کټ ته مخ کونډي ووهم
اوښکې مې مړې مړې په بارخوښوېږي
شونډې مې ښورې خواواز نه لري
او دا شکرونه مې له زړه نه وځي
چې یه زما روحه له تا شکریه
چې لا تر اوسه غاړه هسکه ساتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د امید په باغ خزان کړه شي
چې په شنو پاڼو زېړې ولګېږي
چې د مالیار مخ په ګردو پټ شي
چې د بورا وزرې وسکڼېږي
زه لکه سروه غاړه جګه ساتم
د حوادثو د کوټکو لاندې
مې سرمات شوی خو کوږ شوی نه دی
داوږدو شپو په شومه دم کې وایم:
چې یه زما روحه له تا شکریه
چې لا تر اوسه غاړه هسکه ساتي

١٩٦٠
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ARIC
B
3.532
SHP
982

DEW DROP ON A SAGEBRUSH

(Parkha Pa Tarkha)

Poems

by

Saduddin Shpoon

Writers Union of Free Afghanistan

Series No. 52

1990

IRC Printing Press

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library